

Sirküler Tarihi : 21/05/2020

Sirküler No : 2020 /71

**MÜCBİR SEBEP UYGULAMASININ KDV İADELERİNDE
YARATTIĞI SORUNLAR GEÇİCİ BİR SÜRE İÇİN TEMİNAT
ALINMAK SURETİYLE ÇÖZÜME KAVUŞTURULMUŞTUR**

(KDV Genel Uygulama Tebliği: Seri No:32)

**1. MÜCBİR SEBEP UYGULAMASININ KDV İADELERİNDE YARATTIĞI
SORUNLAR:**

518 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile Çin Halk Cumhuriyeti'nin Vuhan kentinde ortaya çıkan ve birçok ülkeye yayılan Koronavirüs (COVID-19) salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden doğrudan etkilenen ve anılan Tebliğ ile belirlenen mükelleflerin mücbir sebep halinde olduğunun kabul edilmesi uygun bulunmuş ve mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerin ilgili dönemlere ilişkin KDV beyannamelerinin verilme süresi ileri tarihe uzatılmıştır.

Bilindiği gibi, KDV iadesi talep edebilmek için öncelikle ilgili dönem KDV beyannamesinin verilmesi ve bu beyannamelerde iade doğuran işlemle ilgili yüklenilen KDV satırının doldurulması gerekir. Başka bir ifadeyle iadesi talep edilen KDV tutarının gösterilmesi şarttır. Bu kapsamda, mücbir sebep hali ilan edilen mükelleflerin de verilme süresi uzatılan KDV beyannamelerini, sürenin son gününü beklemeden vermeleri ve iade talep etmeleri mümkündür.

Nitekim bu husus 32 seri no.lu KDV Tebliğinde, mücbir sebep kapsamında olsun veya olmasın, mükelleflerin KDV iade talebinde bulunabilmeleri için, söz konusu vergiye ilişkin beyannameleri vermeleri ve bu beyannamelerde iadesi talep edilen KDV tutarını gösterilmeleri gerektiği belirtilerek teyit edilmiş bulunmaktadır.

Mücbir sebep uygulamasının KDV iadesi talep eden mükellefler bakımından yarattığı bir diğer sorun, iade talep eden mükelleflerin mal veya hizmet satın aldığı mükelleflerden (alt mükellefler dahil) mücbir sebep kapsamına girmiş olanların ilgili dönem beyannamelerini henüz vermemiş olabilmeleridir. Bilindiği gibi, vergi daireleri Hazineye intikal etmemiş KDV'nin iadesini kabul etmemektedir. Bu durum, mevcut iade sisteminde "KDV İadesi Kontrol Raporu"nda olumsuzluk olarak değerlendirilmekte ve ilgili beyannameler verilmeden de bu olumsuzluklar giderilemediği için süreç ilerleyememekte, yani gecikmeler yaşanmaktadır.

Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 32) ile bu sorun geçici bir süre için teminat alınmak suretiyle çözüme kavuşturulmuştur. Yani iade sürecinin aksamadan yürümesi sağlanmış olup, verilen teminatlar ilgili dönem beyannamelerinin verilmesinden sonra tamamlanacak incelemeler/kontroller sonucunda çözülecektir.

Tebliğ ile yapılan düzenlemeleri açıklamaya geçmeden önce mevcut iade sistemimizde yer alan KDV iade türlerini hatırlatmak isteriz. KDV uygulama Genel Tebliğine göre KDV iade türleri aşağıdaki gibidir:

- 1) Mahsup Yoluyla İade
- 2) Maliye Bakanlığınca Belirlenen Sınırı Aşmayan Nakden İadeler
- 3) YMM KDV İadesi Tasdik Raporuna Dayalı İadeler
 - a) Normal Uygulama
 - b) Ön Kontrol Raporuna Dayalı İade Uygulaması
- 4) Teminat Karşılığı İade
 - a) Normal Teminat Uygulaması
 - b) Artırımlı Teminat Uygulaması (ATU)
 - c) İndirimli teminat Uygulaması Sistemi (İTUS)
- 5) Vergi İnceleme Raporu ile İade
- 6) Hızlandırılmış İade Sistemi (HİS)
- 7) İade Hakkının İndirim Yoluyla Kullanılması

2. 32 SERİ NO.LU KDV GENEL TEBLİĞ TEBLİĞİ İLE YAPILAN DÜZENLEMELER:

32 Seri No.lu KDV Genel Tebliğ Tebliği ile yapılan düzenlemeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür.

Tebliğ ile yapılan düzenlemeler, 518 Sıra No.lu mücbir sebep döneminde verilme süresi ertelenen KDV beyannamelerinin (uzayan) verilme tarihini takip eden aybaşına (yani 1 Ağustos 2020 tarihine kadar) yapılacak iade talepleri için uygulanacaktır. Bu düzenlemeler, ATU ve ön kontrol raporuna dayalı iadeler için uygulanmayacaktır. Bu iade türlerinde genel uygulama devam etmektedir.

- 1) Mücbir sebep döneminde, mücbir sebep kapsamında olsun olmasın, mükellefler isterlerse uzayan süreyi beklemeden KDV beyannamesi vermek ve gerekli belgeleri vergi dairesine ibraz etmek suretiyle KDV iade talebinde bulunabilirler.
- 2) Mücbir sebep döneminde, mücbir sebep kapsamında olsun olmasın, mükellefler isterlerse uzayan süreyi beklemeden KDV beyannamesi vermek ve gerekli belgeleri vergi dairesine ibraz etmek suretiyle KDV iade talebinde bulunabilirler.
- 3) Mücbir sebep döneminde KDV iade taleplerinin yerine getirilmesinde, mevcut usul ve esaslar geçerliğini korumaktadır. Yapılan düzenleme ile, mücbir sebep dolayısıyla KDV beyannamelerinin (uzayan) verilme tarihini takip eden aybaşına (yani 1 Ağustos 2020 tarihine) kadar yapılacak iade taleplerine (ATU ve ön kontrol raporuna dayalı iadeler hariç) istinaden KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama neticesinde üretilecek “KDV İadesi Kontrol Raporu”nda yer alan sonuçlar bakımından aşağıda belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda işlem tesis edilmesi uygun görülmüştür.
 - Gerek mahsuben ve gerekse nakden iade taleplerinde, KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama neticesinde üretilen kontrol raporunda ve vergi dairesince yapılan kontroller sonucunda olumsuzluk bulunmadığı tespit edilen tutarlar bakımından mahsuben ve nakden iade talepleri genel esaslara göre yerine getirilecektir.

- KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama neticesinde üretilen kontrol raporunda, alım yapılan mükelleflerin (alt mükellefler dahil) mücbir sebep nedeniyle KDV beyannamesi vermemesi ve/veya Ba-Bs bildiriminde bulunmamasından kaynaklandığı tespit edilen **olumsuzluklara isabet eden kısmın** nakden veya mahsuben iadesi, bu tutar üzerinden aşağıdaki tabloda belirtilen oranlarda teminat verilmesi halinde yerine getirilecektir.

İade Türü	Teminat Oranı		
	HİS Sertifikası Olanlar	İTUS Sertifikası Olanlar	HİS ve İTUS Sertifikası Olmayanlar
Mahsuben İade	% 12,5	% 25	- YMM raporu, vergi inceleme raporu veya teminat aranmayan iade taleplerinde % 50 -YMM raporu, vergi inceleme raporu veya teminat aranan iade taleplerinde %120
Nakden İade	% 30	% 60	% 120

- KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama neticesinde üretilen kontrol raporunda ve vergi dairesince yapılan kontroller sonucunda, yukarıda belirtilen sebep dışındaki, tespit edilen olumsuzluklara isabet eden mahsup talebi genel hükümler çerçevesinde değerlendirilir. Buna göre, mücbir sebep kapsamında bulunmayan mükelleflerden veya mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden mücbir sebep kapsamında olmayan dönemlerde yapılan alımlara konu iadeler, genel hükümler çerçevesinde sonuçlandırılacaktır.
- Teminat vermek suretiyle süreci devam ettirmek ve zaman kazanmak mükelleflerin ihtiyarındadır. Bu teminatları vermeyenlerin iade süreci genel esaslara göre yerine getirilecektir.

3. TEBLİĞDE YER ALAN ÖRNEKLER:

32 seri no.lu Tebliğde verilen örnekler yeterince açık olduğundan aşağıda aynen yer verilmiştir:

3.1 Mahsuben İadeye Örnek:

“HİS ve İTUS sertifikası bulunmayan (A) Ltd. Şti., Nisan/2020 dönemindeki ihracat teslimleri nedeniyle 26/5/2020 tarihinde verdiği KDV beyannamesinde 250.000 TL tutarında iade beyan etmiştir. (A) Ltd. Şti., standart iade talep dilekçesi ile 250.000 TL iade tutarının vergi borçlarına mahsubunu talep etmiş ve iade taleplerinde aranan belgeleri elektronik ortamda göndermiştir. KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama ve vergi dairesince yapılan kontroller sonucunda iadesi talep edilen tutarın 120.000 TL’lik kısmı için olumsuzluk tespit edilmemiş,

130.000 TL’lik kısmı için olumsuzluk tespit edilmiştir. Bu 130.000 TL’nin 100.000 TL’lik kısmı mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerin ilgili dönem KDV beyannamesini vermemiş olmasından kaynaklı olup, 30.000 TL’lik kısmı ise mücbir sebep kapsamında bulunmayan mükelleflerden (veya mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden mücbir sebep kapsamında olmayan dönemlerde) yapılan alımlara ilişkindir.

Bu durumda, (A) Ltd. Şti.’nin Nisan/2020 dönemindeki ihracat teslimlerine ilişkin mahsuben iade talebinin olumsuzluk tespit edilmeyen 120.000 TL’lik kısmının genel hükümler çerçevesinde; olumsuzluk tespit edilen kısmın mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden yapılan alımlara isabet eden 100.000 TL’lik kısmının ise 50.000 TL (İTUS sertifikası sahibi olması halinde 25.000 TL, HİS sertifikası sahibi olması halinde 12.500 TL) teminat verilmesi halinde yerine getirilmesi mümkündür. Olumsuzluk tespit edilen kısmın mücbir sebep kapsamında bulunmayan mükelleflerden (veya mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden mücbir sebep kapsamında olmayan dönemlerde) yapılan alımlara isabet eden 30.000 TL’lik kısmı genel hükümler çerçevesinde değerlendirilir.”3.

3.2. Nakden İadeye Örnek:

“HİS ve İTUS sertifikası bulunmayan (B)A.Ş., Mayıs/2020 dönemindeki indirimli orana tabi konut teslimleri nedeniyle 26/6/2020 tarihinde verdiği KDV beyannamesinde 500.000 TL tutarında iade beyan etmiştir.

(B) A.Ş., standart iade talep dilekçesi ile bu tutarın nakden iadesini talep etmiş ve iade taleplerinde aranan belgeleri elektronik ortamda göndermiştir. KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama ve vergi dairesince yapılan kontroller sonucunda iadesi talep edilen tutarın 350.000 TL’lik kısmı için olumsuzluk tespit edilmemiş, 150.000 TL’lik kısmı için olumsuzluk tespit edilmiştir. Bu 150.000 TL’nin 100.000 TL’lik kısmı mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerin ilgili dönem KDV beyannamesini vermemiş olmasından kaynaklı olup, 50.000 TL’lik kısmı ise mücbir sebep kapsamında bulunmayan mükelleflerden (veya mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden mücbir sebep kapsamında olmayan dönemlerde) yapılan alımlara ilişkindir.

Bu durumda, (B) A.Ş.’nin Mayıs/2020 dönemindeki indirimli orana tabi konut teslimleri nedeniyle nakden iade talebinin olumsuzluk tespit edilmeyen 350.000 TL’lik kısmının genel hükümler çerçevesinde; olumsuzluk tespit edilen kısmın mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden yapılan alımlara isabet eden 100.000 TL’lik kısmının ise 120.000 TL (İTUS sertifikası sahibi olması halinde 60.000 TL, HİS sertifikası sahibi olması halinde 30.500 TL) tutarında teminat verilmesi halinde yerine getirilmesi mümkündür. Olumsuzluk tespit edilen kısmın mücbir sebep kapsamında bulunmayan mükelleflerden (veya mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden mücbir sebep kapsamında olmayan dönemlerde) yapılan alımlara isabet eden 50.000 TL’lik kısmı genel hükümler çerçevesinde değerlendirilir.”

4. ALINAN TEMİNATLARIN ÇÖZÜMÜ:

518 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 4 üncü maddesinde yer alan KDV beyannamelerinin (uzayan) verilme tarihinin dolmasını müteakip (yani 1 Ağustos 2020 tarihinden itibaren) 32 seri no.lu Tebliğ ile yapılan düzenlemelerden yararlanılan iade taleplerine ilişkin olarak KDVİRA sistemi tarafından yeniden sorgulama yapılarak rapor üretilecek ve mükelleflerin mücbir sebep kapsamındaki dönemlere ilişkin nakden ve mahsuben iade talepleri bu raporlar dikkate alınarak vergi dairelerince genel hükümler çerçevesinde sonuçlandırılacaktır. Dolayısıyla alınan teminatlar da bu süre sonunda çözülecektir.